BERÄTTELSE FÖR 1960

Ett museum är ju endast en av de många kulturella institutioner, som finns i en sådan stad som Göteborg. Den allmänna uppfattningen är då att museets utåtriktade verksamhet enbart består i utställningar och demonstrationer innanför museets väggar. Men detta är endast en del av sanningen.

I de olika institutionerna försiggår en hel del som sällan syns utåt. I detta årstryck omnämnes till exempel ett långvarigt samarbete med Chalmers Tekniska Högskolas arkitekturavd., vilket även under året spritt sig till brobyggarna. I båda fallen gäller det tillverkning av noggranna modeller av byggnader och broar, något som vi hoppas så småningom skall permanent kunna visas för allmänheten.

Med Dicksonska Biblioteket har vi sedan länge samarbetat genom att då och då hjälpa de olika filialerna med smärre utställningar av etnografica av något speciellt slag eller från något aktuellt område. Föremål och böcker passar bra ihop, och på så sätt sprider sig kännedomen om vårt museum till alla folkbibliotekens besökare. Hittills har detta endast skett ganska sporadiskt, men vi ser gärna en utökning av denna verksamhet och hoppas på att detta initiativ, som tagits av biblioteken, utökas så att de nya filialerna får permanenta utställningslokaler.

I stället för att en mängd föremål skall begravas i magasin, där endast forskare får tillfälle att gräva fram dem, tycker vi, att det vore bättre, om de spreds ut över stora delar av staden, allmänheten till fromma. Den som då blir intresserad av en liten specialutställning, vänder sig gärna till huvudsamlingarna.

Denna spridning försiggår även på andra håll. Då och då ställer vi sålunda ut föremål i en liten monter på Stadsteatern och ibland i en monter, avsedd endast för stadens museer, i vestibulen till Lorensbergs restaurant. Varför icke ha en sådan monter i väntrummen i ett av sjukhusen? Skulle detta icke vara en god avkoppling, medan man väntar, och dessutom en omväxling till den tidskriftslitteratur man finner där? Ofta har sådana små skyltningar av ett fåtal föremål kring ett speciellt tema större effekt än stora tröttande utställningar.

Sedan gammalt har vi naturligtvis också haft utbyte i form av undervisning med alla sorters läroanstalter. En del av universitetsundervis-

ningen i etnografi bedrives i museisalarna, och eleverna från Slöjdföreningens skola, Seminariet för Huslig Utbildning i Göteborg, etc. är sedan gammalt flitiga besökare på Etnografiska Museet, där de finner all möjlig stimulans i dess rika form- och färgvärld från allsköns exotiska kulturer.

Till våra flitigaste kunder hör naturligtvis stadens folkskolor, som med hjälp av sina egna guider klarar visningarna. I själva verket utgör denna publik en stor del av besökarna. Detsamma gäller skolor av alla de slag runt om i landet och även från grannländerna.

I detta sammanhang kanske intresset från stadens föreningar också vore värt att nämna. Det gäller då ofta demonstrationer på kvällarna. Tyvärr saknar vi då de lokaler för samkväm, som efter de tröttande museivandringarna anses nödvändiga.

För att göra denna katalog fullständig kunde också sådana kunder som Sveriges Radio, Stadsteatern och kompositörer, intresserade av våra musikinstrument och vårt diskotek, tagas med. Vid inspelning av musik till vissa teaterstycken i radio och på Stadsteatern har vi vid flera tillfällen haft sådana besök.

Verksamheten i ett museum är sålunda i högsta grad omväxlande, och den information vi kan ge allmänheten är därför icke enbart begränsad till utställningar inne i själva museet.

Gåvor

Samlingarna har genom gåvor ökats med 292 föremål. Referensbiblioteket har erhållit 96 gåvor, och de olika arkiven har också i många fall fått mottaga gåvor (se vidare under resp. rubriker).

Ett vördsamt tack framföres härmed till samtliga givare, vilka verksamt velat stödja Etnografiska Museet och stimulera dess arbete. Dock måste ett särskilt varmt tack riktas till generalkonsul Hilding Svahn, vilken under året fortsatt sin trogna donatorsgärning med att ställa ej mindre än 41.208 kronor till förfogande för inköp av föremål och litteratur gällande Amerikas indiankulturer.

Afrika

Bland årets nyförvärv utgör de afrikanska den största delen, och glädjande nog är allt på fem undantag när gåvor. Civilingenjören Bertil V. Johansson, Göteborg, har till oss överlämnat en större samling, huvudsakligen bestående av vapen (60.9.1–72). Föremålen har tillhört hans far, framlidne direktören Gustaf Johansson i Sundsvall, som under sina talrika

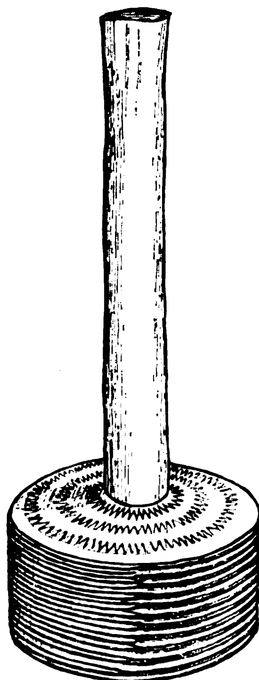

Fig. 1. Slagträ för basttygstillverkning, 60.31.4, längd 27 cm. Baganda-folket, Uganda. — *Mallet with grooves for bark-cloth making. The Baganda.*

resor har samlat dem och detta under en tid, då fortfarande goda föremål fanns att hämta. Bland dessa märkes en trumpet skuren ur en elefantbete. Spetsen har formen av ett människohuvud. Troligen härstämmar den liksom huvuddelen av föremålen från nordöstra Kongo.

Museets gamle vän, kyrkoherden fil. dr. Efraim Andersson i Kårböle har åter varit på resor i Kongo och då insamlat några föremål för oss. Denna gåva består av 6 föremål huvudsakligen från badondo och mindasa, en kutastam. Det mest intressanta av dessa är ett medicinmansbylte, en s.k. *nkisi*, från Kongorepubliken i närheten av Madzia. Det innehåller icke mindre än 46 föremål av olika slag, några korgar, bitar av olika material, etc. plus en del europeiska mediciner. Det mesta är magiskt och anses kraftladdat (60.39.1–6, 60.47.1–46).

Bland övriga gåvor märkas en basttygsklubba från Uganda av Mr. K. A. Webster, London, (fig. 1, 60.31.4), två harpunpilar från Leopoldvilleprovinsen av fru Anna Rehnström, Göteborg (60.34.1–2), samt en

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 2. 61 cm hög i trä skuren kvinnostatyett, 60.44.1, från bambara, Bamako, Mali. — *Wooden female statuette from the Bambara. Height 61 cm. Coll. 60.44.1.*

Fig. 3. Kombinerad sittande kvinnofigur och pall, träskulptur från senufo, Bamako, Sudan. 60.22.1, h. 54 cm. — *Seated female figure from the Senufo. H. 54 cm., coll. 60.22.1.*

vävnad från Liberia av direktörsassistenten Otto Wigardt, Lidingö (60.33.1).

Bland köpen märkes en träskulptur (fig. 2) från bambarastammen (60.44.1), föreställande en kvinna, en intressant fingerring från dogon samt två vävnader i reservteknik. Den ena är ett halvfabrikat i plangiteknik. Den andra har mönstrats genom vikningsförfarande. Båda är från mossi (60.44.1–4) Ytterligare en statyett av trä har inköpts. Den är från senufo (fig. 3, 60.22.1).

Fig. 4. Blockstämplar av trä för tygtryck, Kutch, Indien. *a-c*, 60.46.1a-c, bredd 8,5-10 cm. — *Wooden stamps for cloth-printing. Kutch, India.*

Asien

Av fru Dinh Ti Di i Cam Tho, Sydvietnam, har vi fått en samling vardagsföremål från Cochinchina. Då vi saknar samlingar från vietnameserna, är vi mycket tacksamma för denna början (60.8.1–31). Herr Sidney Boldt-Christmas, Göteborg, har skänkt oss ett par s.k. *flanchards*, troligen från Japan (60.19.1 a–b). Det är sådana dekorativa plattor eller sidostycken som bars av hästar vid parad. De är gjorda av röd filt med ett broderi i mycket hög relief. Av Röhsska Konstslöjdsmuseet har vi fått mottaga en *vajra*, rituellt föremål av gulmetall som förekommer i *mahayana*-buddismen (60.11.1) och av museichefen docent Alfred Westholm en klövjesäck hemförd från hans resa i Turkiet (60.10.1).

Fru C. Sivall, Bromma, som en längre tid bott i Afganistan, har haft vänligheten att utöka våra samlingar från detta område med några klädesplagg och ett par keramikfigurer (60.6.1–5). Från denna del av världen, närmare bestämt Kutch i nordvästra Indien, har arkitekten SAR Hans Palmgren under sin resa dit gjort värdefulla samlingar, som han förärat oss (60.46.1–19). Till större delen består den av textilier och dräktplagg, en del tryckblock och annat, allt av utmärkt kvalitet och stort intresse (fig. 4).

Arkeologiska föremål från Asien brukar icke tillhöra de alldagliga gåvorna. Konsul Gösta Enlund, Forshem, har emellertid haft vänligheten att skänka oss icke mindre än 13 bronsföremål från Luristan (60.18.1–13, fig. 5).

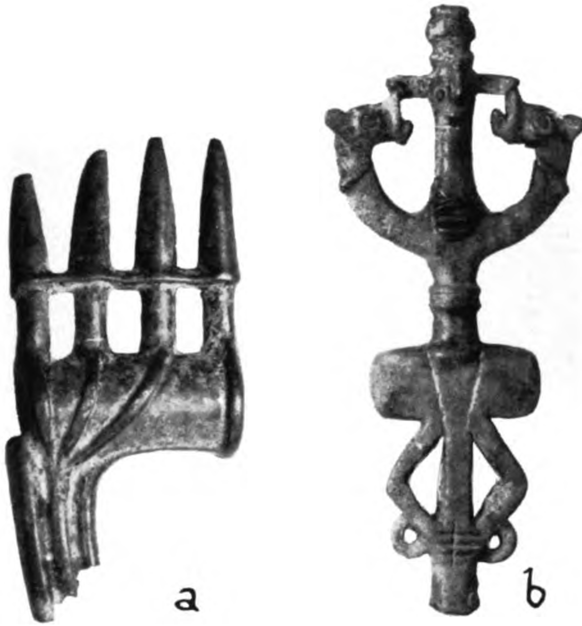

Fig. 5. *a*, Fragment av gjuten bronsyxa, bladet bortbrutet. 60.18.3, längd 11,5 cm; *b*, Brons gjuten *a cire perdue*, människa flankerad av två lejon. 60.18.4., 15 cm. Luristan, Iran. — *Cast specimens of bronze from Luristan, Iran. a, Fragmentary axe; b, human figure surrounded by two lions. Coll. 60.18.3-4.*

Bland inköpen märks i första rummet en liten samling mycket goda föremål från ainos (60.1.1–6). Sådana är numera allt svårare att skaffa (fig. 6). Likaledes från Japan kommer några andra föremål (60.4.1–8). Dessa är rent japanska, några är enkla redskap, andra små votivmålningar på trä. De tillhör den japanska folkkonsten och är vanliga vid buddhist- och shintotempel.

Från fru C. Sivall, Bromma, har vi dessutom fått köpa en dräkt från Afganistan (60.30.1) med tillhörande smycken. Den är rikligt broderad i mycket granna mönster.

Konsten att framställa s.k. dubbelikat är mycket sällsynt. På Bali i Indonesien är det endast i en by man kan den konsten. Ikat är en reservteknik, där man vid färgning genom omlindning av varp eller inslagstrådarna hindrar färgen att absorberas på dessa ställen. När trådarna sedan vävs ihop får man ett mönster. För dubbelikat gäller det både varp och inslag samtidigt. Som var och en förstår, fordras det en mycket stor

Fig. 6 A. 29 cm lång sexkantig skål av trä, 60.1.1, och nästan kvadratisk bricka av trä, 25 cm lång, 60.1.5. För brickans spiralornament se fig. 6 B. Ainu. — *Wooden bowl and tray from the Ainu. See ornament on tray in fig. 6 B. Ainu, coll. 60.1.1 and 5.*

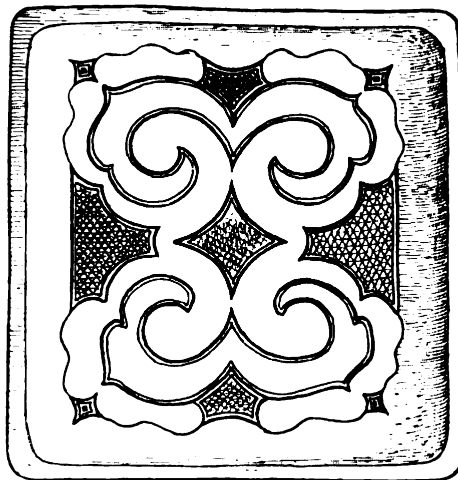

Fig. 6 B. Detalj av ornamentet på brickan i fig. 6 A. — *Detail of tray's ornament, fig. 6 A.*

Fig. 7. Balinesiska träskulpturer. *a*, Människofigur med käpp, h. 25 cm, 60.2.5; *b*, Kvinnofigur, h. 16,5 cm, 60.2.4. — *Wooden statuettes from Sebatu, Bali.*

noggrannhet för att mönstra en vävnad på detta sätt. Ett av årets nyförvärv består av en sådan dubbelikat i traditionellt mönster (60.2.1). Det är en sluten vävnad, d.v.s. varpen går runt eller är icke öppnad, och dessutom ligger en del av varpen fortfarande fri. Sådana ouppskurna vävnader har burits vid vissa ceremonier och har haft en viss magisk innebörd. Samtidigt har fyra andra balinesiska föremål inköpts, varav ytterligare en textil, ett axelkläde av bomull med ikatmönster och inslag av guldtråd. Till samlingen hör dessutom tre statyetter (60.2.3–5, fig. 7). Bland andra nyförvärv från Indonesien märkes en vävnad från Kroe, Sumatra, och en träskål från Sumba (60.3.1–2), en intressant hjälm av trä från Mindanao (60.13.1), samt ett halsband från Sumatra med kulor av silver, graverade i olika mönster (60.21.1).

Fig. 8. 15 cm högt figurkärl av brunröd keramik funnet tillsammans med kärlet i fig. 9. 60.28.7, Rio de Jesús, Veraguas, Panama. — *Effigy vessel with three peg legs found together with specimen shown in fig. 9. Coll. 60.28.7, h. 15 cm, brown-red ware.*

Amerika

Gåvorna från amerikanska kulturer är alla arkeologiska artefakter. Bland dessa märkes en s.k. guldörn, som vi fått från generalkonsul Lorentz Holtermann i San José, Costa Rica, (60.24.1). Den är 67 mm mellan vingarna och berikar vår hittills magra guldsamling. Herr Rustan Florby, Malmö, har skänkt oss två fragment av lerkärl i form av människo- eller djurhuvud, samt en spetsnackig stenyxa, alla tre föremålen från sydöstra delen av Dominikanska republiken (60.41.1-3).

Av intendent S. Henry Wassén har museet fått sex föremål från Veraguas i Panama (60.42.1–6). Samlingen består av fem stenföremål samt en sländtrissa av lergods.

På inköpslistan av amerikanska etnografica är blott sex föremål att nämna, varav ett är en väska från Huichol-indianerna i Mexiko (60.38.1), samt fem från cunastammen (60.5.1–5). Väskan är av dubbelväv i svart och vitt ylle med traditionella mönster. Tre av cunaföremålen är s.k. *sianala*, ett slags fyrfat med perforeringar. I dessa lerkärl brännes kakaobönor, och hålen är avsedda för att åstadkomma drag. Två av dessa tre kärl är gamla och funna av vår indianske medarbetare Guillermo Hayans i vildmarken på en sedan länge övergiven boplats. Liknande kärl användes av cunamedicinmännen i våra dagar för samma ändamål. Till denna samling hör också två medicinstavar i vars topp fågelskulpturer är utskurna.

En hel del märkliga arkeologiska föremål har under året kunnat inköpas. Från Mexiko kommer sålunda två keramikfigurer från Nayaritområdet

Fig. 9. Lerkärl, 16,5 cm högt, av ljust gods, funnet tillsammans med kärlet i fig. 8., 60.28.8, Rio de Jesús, Veraguas, Panama. — *Effigy vessel with three loop-legs found together with specimen shown in fig. 8. Coll. 60.28.8, height 16.5 cm. Light yellow ware. R. de Jesús, Veraguas, Panama.*

(60.37.1–2), föreställande en man och en kvinna. Båda är typiska för området och av god kvalitet. Från Línea Vieja-området på Costa Ricas atlantsida kommer två högklassiga föremål av nefrit eller jadeit. Det ena är ett hängsmycke och föreställer en människa. Det andra är ett smalt, 11 cm. långt profilerat stycke, som nedtill har formen av en mejsel. Möjligen kan profileringen vara ett stiliserat huvud (60.25.1–2). Från områden längre söderut i Panama härstammar åtta lerkärl av olika former (60.28.1–8, fig. 8–9). Fjorton pärlor av tunt guldbleck tillhörande ett halsband kompletterar samlingen från Panama (60.15.3). Ett annat halsband, men från Costa Rica, är tillverkat av ett mycket stort antal tunna skivor av serpentin (60.15.2). Från taironakulturen i norra Colombia kommer ytterligare ett halsband, men detta består av 26 tubformade agatpärlor (60.15.1).

Söderhavet

Museets gamle vän Mr. K. A. Webster, London, har kommit med nya gåvor från Söderhavet. Förutom tre halsband, troligen från sydvästra och södra Stilla Havsområdet (60.20.1–3) har han också kommit ihåg oss med ett antal föremål från olika delar av Söderhavet, bl.a. Fiji (60.31.1–3 och

Fig. 10. 88 cm långt paddelliknande redskap, troligen för jordbruk. 60.29.1. Maori, Nya Zeeland. — *Paddleshaped wooden implement, probably a 'kaheru', length 88 cm. Coll. 60.29.1. The Maori, New Zealand.*

5–12). Från den senare ögruppen är även ett antal teckningar av A. Gardner King (bildarkivet 14752–756).

Prokurist Nils Stenborg, Göteborg, har också vänligheten att då och då ihågkomma oss med gåvor. Denna gång har vi fått ett paddelliknande träredskap. Sannolikt är det ett slags spade, som använts av maori på Nya Zeeland (60.29.1, fig. 10).

Maorisamlingen har för övrigt kompletterats genom inköp av två skört (60.23.1–2). De är ganska långa — båda 73 cm — och gjorda av nyzeeländskt lin. Strån av detta hänger som långa fransar från ett midjeband. Skörten har geometriska mönster uppkomna genom skrapning och färgning av stråna.

Europa

Det är inte ofta vi får tillfälle att komplettera våra samesamlingar. Tack vare stort intresse från radiochefen i Göteborg, fil. dr Nils Dahlbeck, har dessa samlingar utökats med nio utmärkta föremål, som han skänkt till oss. Dessa föremål, som dr Dahlbeck samlat under eget fältarbete, kommer alla utom ett från Jåkkåkaska lappby och är gamla autentiska bruksföremål. Bland dessa märkes två klädesplagg, varav ett par skinn-*leggings* (damasker), fyra seldon av olika slag, en flyttsäck av skinn för kläder, en mjölpåse av skinn med skyddspåse. Samtliga har tillhört J. Amma Finnberg, född 1888. Till detta kommer också ett fint fisknät på 31,5 m längd med näverflöten och sänken av sten i näverhöljen. Detta härstammar från Jokkmokk i Lule Lappmark. Denna samling mottages med särskilt stor glädje, då det numera är sällsynt att få tag i vanliga bruksföremål.

Bibliotek, arkiv och kataloger

Referensbiblioteket

I biblioteksliggaren har under 1960 antecknats nris 13889–14423. Av ökningen med 535 nummer har 250 erhållits genom bytesförbindelserna, 186 gm köp, 96 gm gåvor och slutligen genom egen publicering 2 nr och genom fotostatering 1 nr.

Av donationsmedel lämnade av generalkonsul Hilding Svahn i San Salvador har referensbiblioteket under året tillförts värden för kronor 1.738.53.

Såsom enskilda givare av publikationer har bl.a. antecknats doktor Alf Björnberg, Göteborg; v. konsul Hildon Hermes da Fonseca, Göteborg; prof. M. M. Valle, Lima; hr Thure Richman gm hr Richman Jr., Göteborg, samt av den egna personalen museichefen 21 nr, intendent Larsson 1 nr och intendent Wassén 34 nr.

Bildarkivet

Ökningen under 1960 består av 143 bildark, nris 14482–14624, ett material huvudsakligen bestående av illustrationer för årstrycket 1957–58, samt musealt utförda avfotograferingar. Genom intendent Wasséns resa i Västtyskland och till Amerikanistkongressen i Wien under året har även speciellt bildmaterial tillförts arkivet. Antalet *negativ* har samtidigt ökats med nris 8901–9056, d.v.s. 156.

Kartarkivet

Detta arkiv har 1960 tillförts tre atlasverk, nr 277–279, samtliga genom köp.

Pressklippsarkivet

Detta har under året kontinuerligt tillförts material från in- och utländska källor.

Skioptikonarkivet

År 1960 har skioptikonbilderna 2329–2369 registrerats i detta arkiv, vilket innebär en ökning med 31. Av dessa har 22 med framställningar av mexikanskt material kunnat anskaffas för kronor 108.66 ställda till förfogande ur generalkonsul Hilding Svahns donationsmedel, medan övriga visande hustyper i Kalifornien anträffats i en samling gamla bilder som förut ej katalogiserats och varav 9 nu tillvaratagits.

Diskoteket

Samlingen av grammofonskivor har ökats med 34, och denna tillväxt har registrerats som nris 289–322. Med undantag av en skiva med musik från bushmän och pygméer, en gåva av Musée de l'Homme i Paris, har alla de andra köpts bl.a. från Unesco.

Utställningar och vård av samlingar

Utställningsverksamheten har under året icke kunnat verka utåt. Vi har börjat att helt nyarrangera en permanent utställning för förhistoria i Latinamerika, varifrån museet som bekant har ett ytterst rikligt material. Salen som står till vårt förfogande är blott c:a 240 m² i yta, vilket betyder att vi i denna endast kan ge några smakprov av alla våra fina skatter. Enbart c:a 1200 fornperuanska vävnader tar en mycket stor plats. Utan att skryta skulle vi, om vi utställde efter moderna museiprinciper, kunna fylla en byggnad som hela Konstmuseet med detta material. Emellertid kommer denna utställning att sträckas ut i tiden. Dels har vi mycket begränsade penningsummor att röra oss med, så att endast en mindre del kan klaras varje år, dels är vår personal alldeles för liten, för att vi skall kunna koncentrera denna enbart på den nya utställningen. Mycket annat måste ju också skötas under tiden.

Framför allt har det varit mycket tidsödande att magasinera alla våra föremål, och det är detta arbete som tagit mesta tiden. En del får plats i de nya utställningsmagasinen under och ovanför de väggfasta montrerna, andra går till ett nyinrett specialmagasin i tredje våningen. Övriga saker går antingen till källarvalvet eller till våra lokaler i gamla Stadsbiblioteket. Det är självklart att en sådan splittring av magasinen, som dock är a och o i ett museum, icke underlättar arbetet i någon högre grad utan är mycket tidsödande. Det är f.n. så trångt, att flyttar vi på en sak, så utlöser detta en hel kedjereaktion av flyttningar och fördelningar till andra utrymmen, som för tillfället tjänar som magasin.

I samband med denna omflyttning måste föremålen rengöras, eventuellt konserveras, och dessutom slås in i plaströr så att de ligger bättre skyddade för damm och annat. Dessutom måste magasinsjournal föras, och föremålens plats angivas på katalogkorten, ett arbete som kommer att fortgå de närmaste åren framåt.

Vi har därför i högsta grad fått begränsa de arbeten som omedelbart syns utåt, som utställningar och liknande. Endast en fönsterskyltning gjordes under hela året och den visade vissa nyförvärv.

Sedan många år har museet samarbetat med Chalmers' avdelning för arkitektur genom docenten Elias Cornell. Som övningsuppgifter har första årskursen av de arkitekturstuderande haft att göra modeller av olika exotiska byggnader, varvid materialet i form av fotografier, ritningar och andra dokument kunnat erhållas från museet. Under året började även brobyggarna bli intresserade av olika exotiska brotyper. Resultatet blev en liten utställning på Chalmers av mycket instruktivt slag i slutet av året av de

färdiga bromodellerna. Allt detta arbete står nu undanställt på Chalmers' vind. Hade vi plats att ställa ut dessa modeller, vilket vi hoppas vi skall få i ett nytt museum, är jag säker på att allmänheten skulle få ett mycket intressant studieobjekt att begrunda.

Övrig verksamhet och personalia

Under år 1960 har besök för speciella studiesyften avlagts vid museet av bl.a. följande personer:

Mr. och Mrs. WILLIAM BRIESEMEISTER, American Geographical Society, New York; Fr. LINO G. CANEDO, Prof. vid Academy of American Franciscan History, Washington, D.C.; Konsul ALBERTO CARDONA JARAMILLO, Göteborg; Fil. dr BENGT DANIELSON, Papeete, Tahiti; Dr. CLIFFORD EVANS och Dr. BETTY MEGGERS EVANS, Smithsonian Institution, Washington, D.C.; Dr. NIELS FOCK, Köpenhamn; Dean JOHN GILLIN, University of Pittsburgh, Pa.; Dr. LUIS GONZÁLEZ, El Colegio de México, México, D.F.; Prof. ISABEL GUTIÉRREZ DEL ARROYO, Instituto de Cultura Puertoriqueña, San Juan, Puerto Rico; Sra. MARTA GUTIÉRREZ DEL ARROYO, Bayamón, Puerto Rico; Dr. och fru WOLFGANG HABERLAND, Hamburg; Prof. BRIAN HARRISON, University of Hong Kong; Dr. och fru ALBERT HOFMANN, Sandozlaboratorierna, Basel; Laborator Med. dr BO HOLMSTEDT, Stockholm; Mr. LOUIS C. JONES, New York State Historical Association and its Farmers' Museum, Cooperstown, N.Y.; Fru YOLANDA RODIO, Köpenhamn; Dr. CARL SCHUSTER, Woodstock, N.Y.; Dr. ALEXANDER SPOEHR, Bernice P. Bishop Museum, Honolulu, Hawaii; Mr. LEON UNDERWOOD, skulptör, London; Ambassadör WILHELM WINTHER, Särö och Prof. SILVIO ZAVALA med fru, México.

Studiebesöken gäller ofta hela samlingsbestånd eller detaljstudier. Ett exempel på det förra är att makarna Clifford Evans och Betty Meggers Evans från U.S.A. under flera dagar detaljstuderade Curt Nimuendajús arkeologiska material från Amazonas. Som ett exempel på det senare kan nämnas, att kompositören Hilding Rosenberg under året studerade vissa afrikanska blåsinstrument för en komposition till musiken för det senare uppförda skådespelet Agamemnon.

Den 5–8 april hölls i Oslo det andra nordiska etnografmötet, i vilket museichefen och intendent K. E. Larsson deltog, den senare med föredraget »Utbredningsstudier i en ögrupp». Detta etnografmöte var en direkt fortsättning på det första som hölls i Göteborg den 2–4 juni 1958. Det är avsett att sådana facksammankomster skall kunna hållas med regelbundna intervall i de olika nordiska länderna.

Intendent Larsson vistades i Finland 1–9 september för studier av samlingar från de arktiska folken vid Finlands Nationalmuseum i Helsingfors samt deltagande i Skandinaviska Museiförbundets möte i Åbo. Under hans senare tjänstledighet i fem veckor för studier tjänstgjorde fil. kand. Göran Aijmer, Stockholm, såsom vikarie under tiden 15 september–22 oktober.

Intendenten S. Henry Wassén, som under året fullgjort 30 tjänsteår vid Etnografiska Museet och under denna tid mer än någon annan genom sin enorma flit och sin stora kunnighet gjort ytterst värdefulla bidrag till museet är numera dess veteran. Vid ett styrelsesammanträde den 3 november hyllades han för sina gärningar av styrelsens ordförande, landshövding Per Nyström.

Under tiden 10—29 juli 1960 bedrev intendent Wassén museistudier i Hamburg, Stuttgart, München och Berlin samt representerade museet vid 34 Internationella Amerikanistkongressen i Wien. Under en särskild session angående angelägna forskningsuppgifter beträffande Amerikas indianer avgav han därvid ett »Statement regarding the Darién region and the need for urgent anthropologic research there». Detta inlägg kom senare att tryckas i spansk version i Panama. Under november månad bidrog intendent Wassén med material från museet beträffande kurare för en farmakologisk utställning i Stockholm i samband med firandet av Karolinska Institutets 150-årsjubileum.

Museichefen har under året deltagit i en konferens i Paris anordnad av FN och UNESCO den 4–13 juli, under titeln »UN-UNESCO meeting of social sciences to training in Social Work». Strax efteråt den 31 juli–6 augusti deltog han i den internationella etnografikongressen i Paris. I samband med denna passade museichefen på att studera det världsberömda textilmuseet i Lyon, vars förnämliga magasin hade nyordnats.

Under året har två vänner av Etnografiska Museet gått ur tiden nämligen konsul Nils Sundevall, Stockholm, och konstnären Paul Källström, Göteborg. Konsul Sundevall hade som ingeniör i L. M. Ericssons Telefon AB en mångårig personlig förtrogenhet med Indonesien, och det var också från denna intressanta del av vår värld han under åren kunde hjälpa museet till välkommet material. Han var född den 21.2.1898 och avled den 8.5. 1960.

Konstnären Paul Källström gick vid 64 års ålder ur tiden den 6 april 1960. Med honom förlorade Etnografiska Museet en gammal vän och medhjälpare, som under åren ofta hjälpt till med den estetiska utformningen av olika utställningar.

För under 1960 av museets egen personal eller närstående medarbetare tryckta arbeten inom ämnesfacket har följande uppgifter lämnats:

BJÖRNBERG, ALF: *Goitre in a Babwende Carving.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 82–85. Göteborg 1960.

— — *Sjukdomsmasker och djävulsdanser i Sydöstasien.* Nytt och Nyttigt, en medicinsk tidskrift utgiven av Hässle, nr 3, 1960, pp. 1–5. Göteborg.

HARALD HANSEN, HENNY: *Some Costumes of Highland Burma at the Ethnographical Museum of Gothenburg.* Etnologiska Studier 24, 81 pp. Göteborg 1960.

IZIKOWITZ, KARL GUSTAV: *Nya länder — ny kunskap.* Världshorisont nr 1, p. 7–9. Göteborg 1960.

— — *Berättelse för 1957.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 3–20. Göteborg 1960.

— — *Berättelse för 1958.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 23–38. Göteborg 1960.

LARSSON, KARL ERIK: *A Modern Stone Figure from the Philippines.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 21–22. Göteborg 1960.

— — *Fijian Studies.* Etnologiska Studier 25, 147 pp. Göteborg 1960.

WASSÉN, S. HENRY: *Amerikanska förvärven.* Avsnitt pp. 4–8 i Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958. Göteborg 1960.

— — *Amerikanska förvärv 1958 och en resa i Centralamerika.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 39–61. Göteborg 1960.

— — *A Find of Coclé-Style Pottery in a Single Veraguas Grave, Panama.* Etnografiska Museet, Göteborg, Årstryck 1957–1958, pp. 62–81. Göteborg 1960.

— — *A Comparative Reconstruction of the Post-Columbian Change in certain Religious Concepts among the Cuna Indians of Panama.* Actas del XXXIII Congreso Internacional de Americanistas, tomo II, pp. 502–509. San José, C.R. 1960.

— — *Colombia y Suecia.* Boletín de Historia y Antigüedades, vol. XLVII, núms. 549–550–551, pp. 629–634. Bogotá.

— — Rec. 151 av »*Zwischen Peru und Mexico* by Dr. Hans Feriz». P. 111 i MAN, A Monthly Record of Anthropological Science, vol. LX. London, July, 1960.

— — *Medicinen och medicinaryrkets utövande i aztekernas Mexico.* Nytt och Nyttigt, en medicinsk tidskrift utgiven av Hässle, nr 2, 1960, pp. 15–21. Göteborg 1960.

— — *Glimtar av aztekisk medicin.* Medicinhistorisk Årsbok 1960, pp. 1–16, Stockholm 1960.

— — *Colombia och Sverige.* Art. i Göteborgs-Posten 23.4.1960.

— — *Det gamla México.* (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 28.6.1960.

— — *Från en Amerikanistkongress.* Art. i Göteborgs-Posten 2.8.1960.

— — *Panama incluido en Programa de Investigaciones Antropológicas.* Art. i »El Panamá-America», 30.7.1960, Panamá.

— — *Göteborgsarbete om svarta legenden.* (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 19.9.1960.

— — *Minnen från lapsk forntid.* (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 20.9. 1960.

KARL GUSTAV IZIKOWITZ